

21.

Konsesjonen skal tinglyses i de tinglag hvor anlegget er beliggende. Vedkommende departement kan bestemme at et utdrag av konsesjonen skal tinglyses som heftelse på de eiendommer eller bruk i vassdraget for hvilke overføringen kan medføre forpliktelser.»

Departementet forutsetter at man har myndigelse til å godkjenne eventuelle mindre planendringer.

Industridepartementet

tilrår:

I medhold av lov nr. 17 av 14. desember 1917 tillates A/S Saudefaldene å overføre Breikvannselya og Raundalsbekken til driftstunnel for Sondenå kraftverk, Sauda i Rogaland, i det vesentlige overensstemmende med søknad av 31. oktober 1960, og på de vilkår som er tatt inn i Industridepartementets tilråding av 10. november 1961.

Skorge

52. Ytre Fjordane Kraftlag.

(Endring av vilkårene for kraftlagets ervervs- og reguleringskonsesjoner vedr. Skorge- og Skorvenvassdragene til å gjelde på ubegrenset tid.)

Kgl. res. av 10. november 1961.

Ytre Fjordane Kraftlag er et uansvarlig selskap med skiftende antall medlemmer og kapital. Samtlige medlemmer i laget er kommuner.

Ved kgl. resolusjon 16. september 1938 fikk kraftlaget tillatelse til å erverve og regulere Skorvenvassdraget og Skorgevassdraget. Ved kgl. resolusjoner av 3. oktober 1947 og 20. februar 1959 er gitt tillatelser til ytterligere reguleringer i Skorvenvassdraget.

Ervervs- og reguleringskonsesjonene er gitt for tidsrommet inntil 16. september 1988.

Kraftlaget søker med brev 25. juni 1959, under henvisning til endring av ervervslovens § 2, post 17 og reguleringslovens § 10, post 2, av 10. april 1959, om at samtlige konsesjoner blir endret til å gjelde på ubestemt tid.

Hovedstyret for vassdrags- og elektrisitetsvesenet har 22. august 1961 avgitt følgende innstilling:

«Med departementets påtegning av 15. juli 1959 fikk Hovedstyret oversendt til uttalelse søknad datert 25. juni s. å. fra Elektrisitetsforsyningen i Sogn og Fjordane Fylke vedrørende ovenstående:

«Ved å lese gjennom den oversendte «Tillatelse for Ytre Fjordane Kraftlag til å foreta en regulering av Bjønnastivatn i Skorvenvassdraget», meddelt ved kgl. resolusjon av 20. februar 1959 er jeg blitt oppmerksom på at der i de ervervs- og reguleringskonsesjoner som kraftlaget har fått, er bestemt at anleggene ved konsesjonens utløp tilfaller staten.

Etter den ordlyd som selskapets vedtekter har fått er nok denne bestemmelse riktig. Det er imidlertid utvilsomt, at når kraftlaget har vedtatt konsesjonene i denne form, er det på grunn av at det ikke har vært oppmerksom på forholdet eller ikke har hatt nok kjennskap til konsesjonslovene.

Opprinnelig var selskapets navn «Ålfot Interkommunale Kraftselskap». På grunn av økonomiske vansker er selskapet blitt omdannet. Den nåværende form fikk selskapet etter Gjeldsmeglingsinstituttets behandling av kommunenes økonomiske forhold. Det har sikkert aldri vært meningen å forandre selskapets status som kommunalt selskap. Det er nok kommunenes ufornuethet dengang til å drive selskapet som har gjort at selskapsformen «uansvarlig andelslag», ble valgt. Man har sikkert ikke vært oppmerksom på at selskapets status bl. a. overfor konsesjonslovene ikke lenger kunne betraktes som kommunal.

Kommunenes økonomiske stilling etter den første verdenskrig var i fylket så vanskelig at vi forat ikke elektrisitetsforsyningen skulle stoppe opp, måtte gå over til å organisere kraftlagene som aksjeselskaper med abonnentene som aksjonærer. Ved de kraftanlegg som ble bygget var det kommunene som formelt ervervet vannfallene og ga bruksrett til aksjeselskapene mot en leie en gang for alle tilsvarende det som erverv av vannfallene har kostet.

Hvorfor denne fremgangsmåte ikke ble valgt svarende det som erverv av vannfallene kostet, når det gjaldt Ytre Fjordane Kraftlag er uforklarlig. Det må være en ren lapsus.

Der er 10. april 1959 foretatt forandringer i Reguleringsloven og Ervervsloven. Jeg viser til de nye bestemmelser i Reguleringslovens § 10, post 2 og Ervervslovens § 2, post 17.

Ytre Fjordane Kraftlag oppfyller de bestemmelser som disse lovparagrafer fastsetter. Der er ingen andre deltakere i kraftlaget enn kommuner. Jeg legger ved et eksemplar av Ytre Fjordane Kraftlags vedtekter.

På vegne av Ytre Fjordane Kraftlag tillater jeg med herved å søke om at samtlige de konsesjoner som er tildelt kraftlaget i henhold til Reguleringsloven og Ervervsloven blir forandret derhen, at konsesjonene blir gitt på ubegrenset tid.»

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane har oversendt søknaden med følgende brev datert 13. juli 1959:

«Ein sender hermed over ein ekspedisjon av 25. juni 1959 frå elektrisitetsforsyningskontoret i Sogn og Fjordane om brigde i dei konsesjonane Ytre Fjordane Kraftlag har fått etter «Erhvervs- og reguleringslovene». — Det gjeld heimfallsretten til staten.

I høve saka skal ein opplyse at Ytre Fjordane Kraftlag frå staten faktisk har vore — og framleis er eit reint interkommunalt kraftlag, med eit av dei tyngste kraftforsyningsdistrikt i landet.

Laget vart skipa ved Riks-Gjeldsmeklingsinstituttet i samband med gjeldsoppgjer for kommunane laget femner om.

Med tilvising til den faktiske stoda og til dei nett gjennomførde brigde i Reguleringslova § 10, 2 og Erhvervslova § 2, 17, torer ein tilrå søknaden stetta.

Når kommunane har godteke dei fastsette konsesjonsvilkår, må ein sjå dette i samanheng med at opplegget til organisasjonsform kom frå staten v/ Meklingsinstituttet og vart oppfata som ein del av skuldoppgjeret.»

Saken har vært forelagt distriktet med følgende resultat:

Vevring herredsstyre har fattet nedenstående enstemmige vedtak i møte 24. november 1959:

«Vevring heradstyre har ikkje noko å merka til at alle dei konsesjonar som er tildelt Ytre Fjordane Kraftlag etter reguleringsloven og Erhvervsloven vert brigda so at konsesjonane vert gjeve på uavgrensa tid.»

Fjaler herredsstyre har gjort dette enstemmige vedtak:

«Fjaler kommune er heilt samd i det som er halde fram i nemnde søknad og vil på det beste stø opp under denne»,

jfr. påtegning av 19. september 1959.

Selje herredstyes vedtak fra møtet 6. november 1959 er sålydende:

«Kommunestyret er samd med overingeniøren for elektrisitetssvesenet i Sogn og Fjordane fylke om at konsesjonsvilkåra for Ytre Fjordane vert brigde såleis at heimfallsretten til staten om 99 år fell burt og vil såleis på det beste stø opp om søknaden.»

Og Vanylven herredsstyre har gjort dette enstemmige vedtak i møte 25. september 1959:

«Vanylven kommune har ikkje noko imot at nemnde søknad frå Ytre Fjordane kraftlag vert komen til møtes, men då under føresetnad av at det vil vere høve til å ta konsesjonsvilkåra opp til vanleg revisjon etter 50 år.»

Fylkesmannen i Møre og Romsdal rår til «at søknaden vert komen til møtes under føresetnad av at det vil vere høve til å ta konsesjonsvilkåra opp til revisjon etter 50 år», jfr. påtegning av 5. november 1959.

Hovedstyret skal bemerke:

Ytre Fjordane Kraftlag (Y. F. K.) fikk ved kgl. resolusjon 16. september 1938 konsesjon på erverv av Skorvenvassdraget i Vevring og Skorgevassdraget i Selje og Vanylven herreder. Samtidig fikk kraftlaget konsesjon på regulering av vassdragene. For Skorgenvassdragets vedkommende omfattet konsesjonen 21,4 m senking av Markevatn til kote 140 og

overføring til dette av Fesseelva, og vedrørende Skorgevassdraget gikk tillatelsen ut på 26 m senkning av Store Skorgevatn. Ved kgl. resolusjon 3. oktober 1947 fikk Y. F. K. dessuten konsesjon på 3 m oppdemning av Markevatn til kote 164,4, og ved kgl. resolusjon 20. februar 1959 tillatelse til 20 m senkning og 2 m oppdemning av Bjønnastivatn noe lenger oppe i samme vassdrag.

Skorvenvassdraget er bygd ut i to kraftstasjoner idet fallet fra Øvre Markevatn til Skorvenvatn på 113 m utnyttes i Øvre Markevatn kraftstasjon med en installasjon på 4 850 hk. Nedre Markevatn kraftstasjon (4 000 hk) utnytter 41,5 m fall fra Skorvenvatn til sjøen.

Ervervet omfatter også et nyttbart fall på ca. 263 m i Lekneselva ovenfor Øvre Markevatn og dette fall er prosjektert utbygd som et topplastanlegg med et aggregat på ca. 6 100 hk.

For så vidt angår Skorgevassdraget utgjør det utbygde fall ca. 330 m mellom Store Skorgevatn og praktisk talt havets nivå. Maskininstallasjonen er ca. 2 400 hk.

Produksjonen er ikke stor nok til å dekke distriktets eget forbruk og kraftlaget har mottatt tilskudd fra L/L Svultingen. Det har nå også vedtatt å gå med i Vestlandske kraftsamband.

Konsesjonene er gitt for tidsrommet inntil 16. september 1988 hvoretter vassfallene, reguleringsanleggene m. v. tilfaller staten vederlagsfritt.

Kraftlaget søker nå, under henvisning til lovendringen av 10. april 1959, om at samtlige konsesjoner blir endret til å gjelde på ubegrenset tid.

Ved lovendringen har ervervslovens § 2 post 17 — jfr. reguleringslovens § 10 post 2 — fått et nytt annet ledd hvor det bl. a. heter:

«Når utbyggingen av et vannfall skal utnyttes til alminnelig kraftforsyning i distriktet og hensynet til andre almene interesser ikke taler imot det, kan konsesjon gis på ubegrenset tid til norske aksjeselskaper, andelslag eller andre sammenslutninger hvor kapitalen for den overveiende del eies av en eller flere kommuner. Når konsesjon gis på ubegrenset tid, kan det fastsettes betingelser om styrets sammensetning, aksjenes (andelenes) omsettelighet og om opprettholdelse av selskapets formål. Bestemmelsen om innskrenkning i adgangen til å erverve aksjer eller andelsbevis skal påføres disse. Når konsesjon er gitt på ubegrenset tid, kan vilkårene for konsesjonen tas opp til alminnelig revisjon etter 50 år.»

Hovedstyret antar at en allerede gitt ervervskonsesjon i henhold til § 27 i ervervsloven kan endres som omhandlet, jfr. Hovedstyrets brev av 5. september 1960 vedrørende

163
263
49.6

A/S Eidefoss og Departementets brev i samme forbindelse av 14. s. m.

Y. F. K. har for tiden følgende 10 kommuner som medlemmer, Selje, Davik, Nord-Vågsøy, Sør-Vågsøy, Kinn, Florø, Bru, Vevring, Askvoll og Bremanger, men er i formen et uansvarlig aksjeselskap. Selskapsformen oppsto i mellomkrigstiden etter en reorganisering på grunn av økonomiske vanskeligheter, jfr. fylkesmannens anførsel herom sitert foran, men formålet er ifølge vedtektenes § 3 å skaffe distriktet den elektriske energi det trenger.

Lagets kommunale status framgår videre av vedtektenes § 11 hvor det bestemmes at hver kommune skal ha et medlem i representantskapet og ifølge § 7 oppnevner Kommunal- og arbeidsdepartementet et styremedlem med varamann. Forandringer i vedtektenes likesom vedtak om oppløsning av selskapet er underlagt nevnte departements godkjenning, jfr. vedtektenes §§ 17 og 18.

Under henvisning til det som er anført ovenfor antar Hovedstyret at det er adgang til å imøtekomme søknaden og vil anbefale den innvilget.

De konsederte reguleringer kan bare benyttes i konsesjonærens fall. Man foreslår derfor at post I, 14 og 15 og post II, 1 i begge konsesjoner av 16. september 1938 avløses av følgende bestemmelse om ny post 14:

«Ervervs- og reguleringskonsesjonen gis på ubegrenset tid.

Vilkårene for konsesjonen kan tas opp til alminnelig revisjon etter 50 år, fra 16. september 1938. Hvis vilkårene blir revidert, har konsesjonæren adgang til å frasi seg konsesjonen innen 3 måneder etter at han har fått underretning om de reviderte vilkår. Frafalles konsesjonen, tilfaller vassfallet med alle de innretninger hvorigjennom vannets løp og leie forandres, så som damanlegg, kanaler, tunneler, bassenger, rørledninger m.m. de til utbyggingen og kraftanlegget ervervede grunnstykker og rettigheter, kraftstasjon med tilhørende maskineri og annet tilbehør så vel som reguleringsanlegget med tilhørende grunn og øvrige rettigheter og de arbeiderboliger, bygninger og innretninger som hører med til reguleringen og kraftanleggene staten med full eiendomsrett og uten vederlag. Hvilke bygninger og innretninger som hører med til reguleringen og kraftanleggene avgjøres i tilfelle av tvist ved skjønn. Det som ikke tilfaller staten, kan den innløse for dets verdi etter skjønn på sin bekostning eller forlange fjernet innen en av departementet fastsatt frist.

Anleggene med installert maskineri skal ved overleveringen være i fullt driftsmessig stand. Hvorvidt så er tilfelle avgjøres ved skjønn på konsesjonærens bekostning. Konsesjonæren plikter på egen bekostning å utføre hva skjønnset i så henseende måtte bestemme.»

Vedrørende post III, 3 om panteheftelser vises til annet brev fra Hovedstyret i dag angående Sokndalsvassdraget.

I reguleringskonsesjonene av 3. oktober 1947 og 20. februar 1959 foreslås postene 1, 2 og 3 avløst av følgende vilkår:

«Reguleringskonsesjonen gis på ubegrenset tid.

Vilkårene for konsesjonen kan tas opp til alminnelig revisjon etter 50 år fra 16. september 1938. Hvis vilkårene blir revidert, har konsesjonæren adgang til å frasi seg konsesjonen innen 3 måneder etter at han har fått underretning om de reviderte vilkår. Frafalles konsesjonen, har staten rett til å kreve avstått uten vederlag reguleringsanlegget med tiliggende grunn og rettigheter og med de bygninger og andre innretninger som er oppført av hensyn til reguleringen. Hvilke bygninger og innretninger staten kan forlange avgjøres i tilfelle av tvist ved skjønn. Det som ikke tilfaller staten kan den innløse for dets verdi etter skjønn på sin bekostning eller forlange fjernet innen en av departementet fastsatt frist.

Anlegget må ikke nedlegges uten statsmyndighetenes samtykke.»

Sakens dokumenter følger.

Behandlet i møte 21. august 1961.»

Departementet skal bemerke:

I henhold til kraftlagets vedtekter som ikke kan endres uten departementets samtykke, er formålet å sørge for den alminnelige kraftforsyning, jfr. § 3. Vedtektenes § 2 er formentlig å forstå slik at det som medlemmer av laget bare kan oppnas kommuner, jfr. bl. a. § 11. For tiden består laget av 10 kommuner.

Det er således på det rene at kraftlaget oppfyller betingelsene for å kunne få ervervs- og reguleringskonsesjon på ubegrenset tid, og departementet antar med hovedstyret at de allerede gitte konsesjoner bør endres tilsvarende.

Man legger ved et eksemplar av hvert av de tre angjeldende konsesjonsdokumenter.

Som det fremgår av hovedstyrets uttalelse kan de konsederte reguleringer bare utnyttes i fall som tilhører konsesjonæren.

Departementet har ikke noe vesentlig å bemerke til hovedstyrets foran inntatte forslag til endring av de tidligere oppstilte vilkår. Man finner imidlertid å burde bibeholde de tidligere bestemmelser om overdragelse av konsesjonen, om salg eller pantsettelse av reguleringsanlegg m.v. samt om nedleggelse av anleggene, idet disse bestemmelser vanligvis blir inntatt også i konsesjoner som gis på ubegrenset tid.

Videre bør det for regulerings- og overføringsanleggene — i forbindelse med eventuell frasing av konsesjonen — vises til

reguleringslovens § 21, og det bør tas inn i vilkårene at konsesjonæren er bundet av de nye vilkår hvis konsesjonen ikke er frafalt innen den fastsatte frist.

Videre bør det tas inn en bestemmelse om at lagets kapital skal eies av kommuner, samt om lagets formål.

Endringene blir da følgende:

I ervervs- og reguleringskonsesjonen av 16. september 1938 gis vilkårenes I post 1, annet ledd, følgende nye ordlyd:

«Lagets kapital skal eies av kommuner og lagets formål skal være å sørge for den alminnelige kraftforsyning i distriktet.»

Vilkårenes I post 14 og 15 faller bort. Isteden oppstilles følgende nye vilkår:

«Ervervs- og reguleringskonsesjonen gis på ubegrenset tid.

Vilkårene for konsesjonen kan tas opp til alminnelig revisjon etter 50 år, fra 16. september 1938. Hvis vilkårene blir revidert, har konsesjonæren adgang til å frasi seg konsesjonen innen 3 måneder etter at han har fått underretning om de reviderte vilkår. Frafalles konsesjonen, tilfaller vassfallet med alle de innretninger hvorigjennom vannets løp og leie forandres, så som damanlegg, kanaler, tunneler, bassenger, rørledninger m.m. de til utbyggingen og kraftanlegget ervervede grunnstykker og rettigheter, kraftstasjon med tilhørende maskineri og annet tilbehør så vel som reguleringsanlegget med tilhørende grunn og øvrige rettigheter og de arbeiderboliger, bygninger og innretninger som hører med til reguleringen og kraftanleggene staten med full eiendomsrett og uten vederlag. Hvilke bygninger og innretninger som hører med til reguleringen og kraftanleggene avgjøres i tilfelle av tvist ved skjønn. Det som ikke tilfaller staten, kan den innløse for dets verdi etter skjønn på sin bekostning eller forlange fjernet innen en av departementet fastsatt frist. For øvrig gjelder § 21 postene 1, 3, 4 og 5 i lov om vassdragsreguleringer av 14. desember 1917 tilsvarende.

Anleggene med installert maskineri skal ved overleveringen være i fullt driftsmessig stand. Hvorvidt så er tilfelle avgjøres ved skjønn på konsesjonærens bekostning. Konsesjonæren plikter på egen bekostning å utføre hva skjønnet i så henseende måtte bestemme.

Blir konsesjonen ikke frafalt innen den fastsatte frist, er konsesjonæren bundet av de nye vilkår.»

I vilkårenes II post 1 oppheves første punktum i første ledd og annet punktum gis følgende ordlyd:

«Reguleringskonsesjonen kan ikke overdras.»

I reguleringskonsesjonene av 3. oktober 1947 og 20. februar 1959 oppheves vilkårenes poster 2 og 3, som erstattes med følgende:

«Reguleringskonsesjonen gis på ubegrenset tid. Lagets kapital skal eies av kommuner og lagets formål skal være å sørge for den alminnelige kraftforsyning i distriktet.

Vilkårene for konsesjonen kan tas opp til alminnelig revisjon etter 50 år fra 16. september 1938. Hvis vilkårene blir revidert, har konsesjonæren adgang til å frasi seg konsesjonen innen 3 måneder etter at han har fått underretning om de reviderte vilkår. Frafalles konsesjonen, har staten rett til å kreve avstått uten vederlag reguleringsanlegget med tiliggende grunn og rettigheter og med de bygninger og andre innretninger som er oppført av hensyn til reguleringen. Hvilke bygninger og innretninger staten kan forlange avgjøres i tilfelle av tvist ved skjønn. For øvrig gjelder § 21 postene 1, 3, 4 og 5 i lov om vassdragsreguleringer av 14. desember 1917 tilsvarende.

Blir konsesjonen ikke frafalt innen den fastsatte frist, er konsesjonæren bundet av de nye vilkår.»

I vilkårenes post 1 bortfaller første ledd.

Industridepartementet

tilrår:

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 § 2, post 17 og lov nr. 17 av samme dato § 10, post 2, endres vilkårene for de ved kgl. resolusjoner 16. september 1938, 3. oktober 1947 og 20. februar 1959 gitte konsesjoner for Ytre Fjordane Kraftlag til erverv og regulering av Skorvenvassdraget og Skorgevassdraget slik som foreslått i Industridepartementets tilråding 10. november 1961.

53. A/S Viking Fibre Products.

(Forlenget konsesjon på kraftleie fra A/S Viul Tresliperi.)

Gitt ved Industridepartementets brev 13. november 1961.

Deres søknad av 21. september 1961.

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 § 23 og bemyndigelse gitt ved kgl. resolusjon av 15. mai 1959 forlenges den ved Kronprinsregentens resolusjon av 27. september 1957 meddelte konsesjon for A/S Viking Fibre Products på leie av inntil 2 700 kW fra A/S Viul Tresliperi med ett år til den 14. januar 1963, idet slik forlenget kraftleiekonsesjon for øvrig gis på samme vilkår som i den opprinnelige konsesjon, dog så at den i vilkårenes post 9 fastsatte avgiftssats kr. 1 pr. kW til staten, for året 15. januar 1962—14. januar 1963 forhøyes til kr. 1,50 pr. kW. Dette er den avgiftssats som nå er vanlig i kraftleiekonsesjoner.

Departementet forbeholder seg å stå fritt ved behandlingen av eventuell søknad fra A/S Viking Fibre Products om en senere, even-